

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 59

(Prot.Nr.25, 4.§)

2008. gada 28.maijā

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr.1075/07/10/5

Par Konkurences likuma 13.panta 1.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Lursoft” darbībās

08.05.2007. Konkurences padome saņēma SIA „Firmas.lv” iesniegumu Nr.2 „Par iespējamo pārkāpumu” (turpmāk – Iesniegums), kurā lūgts izvērtēt, vai SIA „Lursoft” un SIA „Lursoft IT” darbībās nav konstatējami Konkurences likuma, tai skaitā dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, pārkāpumi.

Iesniegumā SIA „Firmas.lv”, atsaucoties uz Konkurences padomes 13.12.2006. lēmumu Nr.142 lietā Nr.269/06/10/4 „Par Konkurences likuma 13.panta 1., 3. un 4.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Lursoft” un SIA „Lursoft IT” darbībās”, vērš uzmanību uz to, ka minētā lēmuma 4.1.punktā norādīts: „(...) lai aizsargātu, saglabātu un attīstītu vienlīdzīgu konkurenci uzņēmumu reģistrācijas datu apstrādes un pārdošanas tirgū Latvijas teritorijā un saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta 3.punktu Konkurences padome uzskata, ka SIA „Lursoft” ir jānodrošina iespēja citiem tirgus dalībniekiem saņemt un tālāk izmantot komerciālos nolūkos UR [Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra] nepārveidotus datus”.

Nemot vērā augstāk minēto, SIA „Firmas.lv” 03.04.2007. nosūtīja vēstules SIA „Lursoft” un SIA „Lursoft IT” ar šādu lūgumu „(...) lūdzam SIA „Lursoft” 2 nedēļu laikā kopš šīs vēstules saņemšanas brīža rakstveidā informēt mūs par kārtību (tehniskajām un finansiālajām prasībām), kādā mēs varam no Jums katru dienu saņemt visus Uzņēmumu reģistra Jūsu rīcībā nodotos nepārveidotos datus elektroniskā veidā (dati par reģistrētajiem tiesību subjektiem un juridiskiem faktiem), kādus SIA „Lursoft” saņem no Uzņēmumu reģistra, ik dienas pārsūtot šos nepārveidotos datus elektronisku datu failu veidā no datortīkla Uzņēmumu reģistrā Pērses ielā 2 uz datortīklu SIA „Lursoft”, kas atrodas Matīsa ielā 8”.

SIA „Firmas.lv” uzsver Iesniegumā, ka Konkurences padomes 13.12.2006. lēmuma Nr.142 izpildes kavēšana ne tikai ierobežo, bet pilnībā bloķē uzņēmuma konkurētspēju, jo SIA „Firmas.lv” nav iespēju saņemt un tālāk izmantot komerciālos nolūkos Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidotus datus.

Lai tirgus dalībnieka iesniegums būtu saistošs Konkurences padomei, tam jāatbilst Konkurences likuma 23.panta otrās daļas nosacījumiem.

Iesniegumā SIA „Firmas.lv” nebija ievērojusi Konkurences likuma 23.panta otrās daļas 2.punktu: Iesniegumam nebija pievienoti pierādījumi, kuri liecinātu par iespējamiem

pārkāpumiem, kā arī SIA „Firmas.lv” nebija Iesniegumā norādījusi Konkurences likuma normas, kuras, iespējams, pārkāptas, atbilstoši Konkurences likuma 23.panta otrās daļas 3.punktam.

Konkurences padome 17.05.2007. nosūtīja SIA „Firmas.lv” vēstuli, nosakot termiņu trūkumu novēršanai un papildus informācijas iesniegšanai.

25.05.2007. Konkurences padome saņēma SIA „Firmas.lv” vēstuli Nr.3 „Par saņemto iesniegumu” ar papildu informāciju par iespējamo Konkurences likuma pārkāpumu: SIA „Firmas.lv” norādīja, ka SIA „Lursoft” un SIA „Lursoft IT” pārkāpums izpaužas kā atteikšanās slēgt darījumu ar citu tirgus dalībnieku, līdz ar to, iespējams, pārkāpts Konkurences likuma 13.panta 1.punkts.

06.06.2007. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 13.panta 1.punktu, 22.panta 1.punktu, ierosināja lietu uz minētā iesnieguma pamata par Konkurences likuma 13.panta 1.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Lursoft” darbībā (Prot. Nr.33, 2.§).

Tāpat 06.06.2007. Konkurences padome pieņēma lēmumu Nr.52 par lietas neierosināšanu Par SIA „Firmas.lv” 08.05.2007. iesniegumu daļā par Konkurences likuma 13.panta 1.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Lursoft IT” darbībā (Prot. Nr.33, 2.§).

Saskaņā ar Konkurences likuma 26.panta sesto daļu 2008.gada 23.aprīlī SIA „Lursoft” (vēstule Nr.1104) un SIA „Firmas.lv” (vēstule Nr.1105) tika nosūtīti paziņojumi par lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanu, vienlaicīgi informējot procesa dalībniekus par tiesībām 10 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas brīža iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildus informāciju. Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem SIA „Firmas.lv” neiesniedza papildus informāciju un viedokli. Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem SIA „Lursoft” ir iesniegusi papildus informāciju tikšanās laikā ar Konkurences padomes pārstāvjiem 2008.gada 13.maijā.

„Firmas.lv” ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40003875131, juridiskā adrese ir Rīga, Ģertrūdes iela 37-8, LV-1011. Tās pamatdarbības veids ir informatīvo pakalpojumu sniegšana.

„Lursoft” ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40003053936, juridiskā adrese ir Rīga, Matīsa iela 8, LV-1001. Tās pamatdarbības veidi ir konsultēšana programmatūras jautājumos, programmēšana, programmēšana pēc pasūtījuma, konsultēšana programmatūras jautājumos, ar datu bāzi saistītās darbības.

Lietas izpētes gaitā tika saņemta papildu informācija no SIA „Lursoft”, SIA „Firmas.lv”, VSIA „Latvijas Vēstnesis”, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra un Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas.

Izvērtējot Iesniegumā ietverto, kā arī papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

Veicot lietas izpēti, Konkurences padome lūdza SIA „Firmas.lv” norādīt precīzi, kādus datus un kādā formātā komercsabiedrība vēlas saņemt no SIA „Lursoft”.

SIA „Firmas.lv” atbildēja Konkurences padomei, ka komercsabiedrība vēlas iegūt šādus Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra neapstrādātus datus *.DBF un *.FTP formātā: Uzņēmuma (komersanta) maksātspējas procesa apraksta dati; Maksātspējas dati; Komersanta tiesas procesu apraksta dati; Nodrošinājuma (aresta vai aizlieguma) dati; Kreditora pieteikuma dati; Uzņēmuma (komersanta) nosaukuma, tipa un reģistrācijas datuma

dati; Uzņēmuma (komersanta) iepriekšējo nosaukumu vai adresu saraksta dati; Uzņēmuma (komersanta) reģistrācijas numura dati; Uzņēmuma (komersanta) reģistrācijas apliecību dati; Uzņēmuma (komersanta) juridiskās adreses un tālruņa dati; Uzņēmuma (komersanta) reģistrētā statūtkapitāla un darbības veidu dati; Uzņēmuma (komersanta) paraksttiesīgo personu saraksta dati; Uzņēmuma (komersanta) dalībnieku saraksta dati, tai skaitā, vēsturiskās izmaiņas; Izmaiņu žurnālā dati; Amatpersonu dati; Dati par personu prokūrām; Komersanta prokūristu dati; Dati par personas ieņemamiem amatiem uzņēmumos (komercsabiedrībās), tai skaitā, vēsturisko izmaiņu dati; Dati par personas dalību citos uzņēmumos (komercsabiedrībās), tai skaitā, vēsturisko izmaiņu dati; Dati par uzņēmuma darbības veidiem, tai skaitā, pēc NACE; Dati par LR Uzņēmumu reģistra pieņemtajiem lēmumiem; Uzņēmuma (komersanta) pārskata gada bilances dati; Uzņēmuma (komersanta) bilances dati par iepriekšējiem gadiem; Uzņēmuma (komersanta) visi pārskata gada peļņas un zaudējumu aprēķina dati; Uzņēmuma (komersanta) naudas plūsmas pārskata dati; Biedrības, nodibinājuma vai sabiedriskās organizācijas reģistrācijas numura dati; Biedrības, nodibinājuma vai sabiedriskās organizācijas nosaukuma dati; Biedrības, nodibinājuma vai sabiedriskās organizācijas juridiskās adreses dati; Biedrības, nodibinājuma vai sabiedriskās organizācijas darbības veidu dati; Biedrības, nodibinājuma vai sabiedriskās organizācijas amatpersonas dati; Piezīmes pie biedrības, nodibinājuma vai sabiedriskās organizācijas datiem; Izziņas par ārvalstu pārstāvniecību dati; Izziņas par koncesiju dati; Izziņas par koncernu dati; Pilnas izziņas dati par vienu masu informācijas līdzekli.

Šajā sakarā SIA „Lursoft” norāda, ka pirms sadarbības uzsākšanas, sniedzot jaunu pakalpojumu, ir jānoskaidro precīzs pakalpojuma apjoms, kādus tieši datus vēlas saņemt attiecīgs sadarbības partneris, un pakalpojuma sniegšanas ilgums. Tāpat SIA „Lursoft” norāda, ka, lai uzsāktu SIA „Firmas.lv” pieprasījumā minētā pakalpojuma sniegšanu, ir nepieciešami lieli naudas ieguldījumi programmatūras nodrošināšanai. Taču ņemot vērā to, ka SIA „Firmas.lv” sadarbības priekšlikumā netika ietverts konkrēto pakalpojumu uzskaitījums, ko komercsabiedrība vēlas saņemt no SIA „Lursoft”, kā arī pakalpojuma sniegšanas ilgums, SIA „Lursoft” nebija iespējas paredzēt iespējamus riskus, kas varētu būt saistīti ar jauna pakalpojuma sniegšanas uzsākšanu. SIA „Lursoft” atsevišķi uzsvēra, ka SIA „Firmas.lv” ir nesen dibināts uzņēmums (2006.gadā), līdz ar to nav iespējas noskaidrot uzņēmuma finansiālo statusu (nebija pieejami gada pārskata dati) un vispusīgi vērtēt iespējamus sadarbības riskus. Turklāt no SIA „Firmas.lv” nebija arī saņemts priekšlikums organizēt tikšanos, lai pārrunātu iespējamās sadarbības nosacījumus.

1. Konkrētais tirgus

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu „konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu”. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu „konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”, un saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu „konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām”.

Ņemot vērā to, ka Konkurences padomes 13.12.2006. lēmumā Nr.142 noteikts, ka SIA „Lursoft” darbojas elektroniski pieejamo Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidoto datu latviešu valodā pārdošanas tirgū un SIA „Lursoft IT” darbojas elektroniski pieejamo Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra tālāk pārveidoto datu latviešu valodā pārdošanas tirgū, kā arī to, ka SIA „Firmas.lv” vēlas iegūt elektroniski pieejamos Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidotus datus, konkrētais preces tirgus šīs lietas ietvaros ir elektroniski pieejamo Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidoto datu latviešu valodā izplatīšanas tirgus.

Elektroniskā formā pieejamie Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidotie dati latviešu valodā ir orientēti uz Latvijas tirgu, līdz ar to konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Latvijas teritorija.

2. SIA „Lursoft” ekskluzīvo tiesību izplatīt komerciālos nolūkos Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidotos datus tiesiskais pamats

07.08.2001. starp Latvijas Republikas Tieslietu ministriju, kuras vārdā uz tieslietu ministres izdotās pilnvaras pamata rīkojās Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs, un SIA „Lursoft” noslēgts līgums Nr.PA 110/2001 (turpmāk tekstā – Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līgums), pamatojoties uz likumu “Par valsts un pašvaldību pasūtījumu”.

Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līgums paredz SIA „Lursoft” izveidotās Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra automatizētās sistēmas LURS V.4.0 (turpmāk – Sistēma) izņēmuma lietošanas licences nodošanu Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram uz 10 gadiem. Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līguma darbības laikā SIA „Lursoft” veic Sistēmas uzturēšanu, t.i. lietotāju administrēšanu un apkalpošanu, Sistēmas administrēšanu, apkalpošanu un ekspluatācijas nodrošināšanu, datu arhīva veidošanu, rezerves kopiju izgatavošanu. SIA „Lursoft” saskaņā ar Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līgumu veic arī attiecīga programmnodrošinājuma izveidi, ieviešanu, apkalpošanu un uzturēšanu, kas var rasties normatīvo aktu izmaiņu rezultātā un kas attiecas tieši uz komercrēģistru. SIA „Lursoft” bez atsevišķas maksas veic izmaiņas programmnodrošinājumā saistībā ar esošajiem Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistriem, ja tās ir nebūtiskas, vai saistītas ar šajos reģistros uzkrāto objektu identifikāciju, vai uzskaites harmonizāciju. Tāpat līguma darbības laikā uzņemas nodrošināt Sistēmas nepārveidotu datu izsniegšanu pašvaldībām, valsts un pašvaldības iestādēm, bezpeļņas organizācijai valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vēstnesis” saskaņā ar spēkā esošajiem likumdošanas aktiem.

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs no savas puses apmaiņā pret Sistēmas izņēmuma lietošanas licenci un citiem līgumā minētiem pakalpojumiem nodod SIA „Lursoft” tiesības 10 gadus, sākot ar Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līguma spēkā stāšanās dienu, saņemt Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā uzkrāto publisko informāciju un izmantot to komerciāliem nolūkiem.

Sistēmā ievadītie Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra dati ir valsts īpašums, kurus SIA „Lursoft” ir tiesības izmantot saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 13.februāra protokollēmuma 34.§ 3.punktu.

3. SIA „Lursoft” dominējošais stāvoklis Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidoto datu elektroniskā veidā izplatīšanas tirgū Latvijas teritorijā

SIA „Lursoft” norādīja, ka „visa UR [Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra] reģistrētā informācija ir pieejama jebkuram interesentam (...) pašā UR – izziņu veidā”. Līdz ar to SIA „Lursoft” uzskata, ka Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs ir uzskatāms par tirgus dalībnieku konkrētajā tirgū, un SIA „Lursoft” neatrodas dominējošā stāvoklī.

Pirmkārt, ņemot vērā SIA „Lursoft” iebildumus, Konkurences padome izvērtēja, vai Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs var tikt uzskatīts par tirgus dalībnieku Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidotu datu latviešu valodā pārdošanas tirgū Latvijas teritorijā.

Konkurences likuma 1.panta 9.punkta noteikumi nosaka, ka tirgus dalībnieks „ir jebkura persona (arī ārvalsts persona), kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību Latvijas teritorijā vai kuras darbība ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā. Ja tirgus dalībniekam vai vairākiem tirgus dalībniekiem kopā ir izšķiroša ietekme pār vienu tirgus dalībnieku vai vairākiem citiem tirgus dalībniekiem, tad visus tirgus dalībniekus var

uzskatīt par vienu tirgus dalībnieku”. Komerclikuma 1.panta trešā daļa nosaka, ka „saimnieciska darbība ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību”.

Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” pirmās nodaļas noteikumiem „Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra darbības mērķis ir veikt šajā likumā noteikto tiesību subjektu reģistrāciju, lai nodibinātu tiesību subjektu juridisko statusu un nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto ziņu (par reģistrētajiem tiesību subjektiem un juridiskajiem faktiem) publisku ticamību, kā arī lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto ziņu pieejamību”. Valsts un pašvaldības institūcijas, kā arī fiziskās un juridiskās personas ir tiesīgas pieprasīt informāciju no reģistriem, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus. Fiziskajām un juridiskajām personām ir tiesības saņemt iepriekš minēto informāciju no reģistriem tikai pēc valsts nodevas samaksāšanas (likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 9.panta noteikumi). Valsts nodeva ieskaitāma valsts pamatbudžetā (Ministru kabineta 21.06.2004. noteikumu Nr.544 „Noteikumi par valsts nodevu par informācijas sniegšanu no Uzņēmumu reģistra reģistriem” 11.punkts).

Saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem kopš 2007.gada 1.janvāra Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā tiek ieskenētas visas jaunas komercreģistra lietas un biedrību un nodibinājumu reģistra lietas (visi dokumenti, kas ir reģistrācijas lietās). Tāpat tiek ieskenēti visi dokumenti pēc trešo personu pieprasījuma un visi grozījumi, kas attiecas uz jau ieskenētiem dokumentiem; tiek skenēti uzņēmumu/komersantu gada pārskati, sākot ar 2005.gadu. Tas nodrošina jebkurai personai iespēju iegūt no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra visus nepieciešamus dokumentus elektroniskā veidā. Minētie dokumenti tiek apstrādāti tikai tehniski, skenējot tos, un glabājas datu bāzēs „attēlu veidā”. Tādā veidā apstrādātie dokumenti var tikt uzskatīti par neapstrādātiem datiem, kuru izmantošana komerciālos nolūkos nevar tikt ierobežota. Ieskenētie dokumenti glabājas SIA „Lursoft” izveidotās datu bāzēs un pieeju datu bāzēm nodrošina SIA „Lursoft” izstrādātā Sistēma. Ieskenētos dokumentus ir iespēja saņemt tikai Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, uzrakstot pieteikumu un samaksājot valsts nodevu. Saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā iegūto informāciju pieteikumā ir jānorāda, kādu tieši informāciju persona vēlas iegūt no reģistru lietām, konkrēti norādot arī uzņēmumu nosaukumus, reģistrācijas numurus u.tml. Nav iespējams iegūt informāciju, piemēram, par visiem jau iereģistrētiem uzņēmumiem, vai arī par visiem uzņēmumiem, kas tiks iereģistrēti nākotnē.

Konkurences likuma normas var attiecināt uz publisko personu tikai tādā gadījumā, ja var pierādīt, ka tā attiecīgajā situācijā ir rīkojusies kā privāto tiesību subjekts, t.i. kā tirgus dalībnieks, un ka tās darbība privāto tiesību jomā ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā.

Ņemot vērā to, ka Konkurences likuma normas ir saskaņotas ar Eiropas Savienības regulējušiem aktiem, Konkurences padome uzskata par pamatotu atsaukties uz Eiropas Kopienu Tiesas praksē pausto viedokli. Eiropas Kopienu tiesa spriedumā lietā *Klaus Höfner and Fritz Elser v Macrotron GmbH*¹, ir atzinusi, ka saistībā ar konkurences tiesībām, jēdzienam „uzņēmums” ir jāietver visi subjekti, kas veic ekonomiska rakstura darbu, neskatoties uz subjekta juridisko statusu un veidu, kā tā darbība tiek finansēta. Eiropas Kopienu tiesas spriedumā lietā *SAT Fluggesellschaft mbH v Eurocontrol*² *Eurocontrol* netika atzīts par uzņēmumu Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81., 82.pantu izpratnē, jo *Eurocontrol* aktivitātes pēc savas būtības, mērķa un noteikumiem, saskaņā ar kuriem šīs aktivitātes notiek, ir saistītas ar gaisa telpas kontroles un uzraudzības funkciju veikšanu, kuras ir tipiskas publiskas iestādes funkcijas un nav ekonomiskas dabas funkcijas.

¹ [http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61990J0041] - Eiropas Kopienas tiesas lieta C-41/90 [1991] ECR I-01979, 21.punkts.

² [http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61992J0364] - Eiropas Kopienas tiesas lieta C-364/92 [1994] ECR I-00043, 30.-32.punkti.

Ņemot vērā Eiropas Kopienas tiesas praksi, kā arī likumā „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” minētos pienākumus veikt normatīvajos aktos noteikto tiesību subjektu reģistrāciju, Konkurences padome secina, ka Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs nedarbojas atbilstoši saimnieciskās darbības principiem, kas noteikti komersantiem, kuri darbojas privāto tiesību jomā. Tādējādi Konkurences likuma izpratnē Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs neveic saimniecisko darbību un nav uzskatāms par tirgus dalībnieku elektroniski pieejamo Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidoto datu latviešu valodā izplatīšanas tirgū.

Otrkārt, pakalpojumi, kurus Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs sniedz kā publisko tiesību subjekts nav aizvietojami ar SIA „Lursoft” sniegtajiem pakalpojumiem. Konkurences padome uzskata, ka nav mainījušies apstākļi, kas konstatēti 13.12.2006. Konkurences padomes lēmumā Nr.142, t.sk., arī attiecībā uz Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra un SIA „Lursoft” sniegto pakalpojumu neaizvietojamību.

Tātad, ņemot vērā to, ka saskaņā ar Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līgumu, SIA „Lursoft” ir ekskluzīvas tiesības izmantot visus Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistros esošos datus komerciālos nolūkos, kā arī pamatojoties uz 13.12.2006. Konkurences padomes lēmumā Nr.142 konstatēto, SIA „Lursoft” atrodas dominējošā stāvoklī attiecībā pret citiem uzņēmumu reģistrācijas datu apstrādes un pārdošanas tirgus dalībniekiem Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidotu datu latviešu valodā pārdošanas tirgū Latvijas teritorijā.

4. Jēdziena „nepārveidotie dati” interpretācija

Lietas izpētes gaitā Konkurences padome lūdza SIA „Lursoft”, SIA „Firmas.lv”, kā arī Tieslietu ministrijai sniegt viedokli par jēdziena „nepārveidotie dati” interpretāciju SIA „Lursoft” un Tieslietu ministrijas līguma 1.6.punkta kontekstā. Konkurences padome saņēma šādus viedokļus par jēdziena interpretāciju:

4.1. Tieslietu ministrija norāda, ka par Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līguma 1.6. punktā minētajiem nepārveidotajiem datiem uzskatāma līguma 1.2. punktā minētā Uzņēmumu reģistrā uzkrātā publiskā informācija. Tā ir publiskā informācija, kas Uzņēmumu reģistrā ir pieejama ikvienai trešajai personai, piemēram, reģistros ierakstāmās ziņas, dalībnieku reģistri un gada pārskati. Uzņēmumu reģistrā uzkrātās publiskās informācijas datu saturu nosaka normatīvie akti, kas reglamentē Uzņēmumu reģistra vestos reģistrus.

Tieslietu ministrija vērs uzmanību uz to, ka, analizējot terminu „nepārveidoti dati”, uzsvars liekams nevis uz datu nepārveidojamību (saskaņā ar līguma 1.7. punktu SIA „Lursoft” ir tiesīga noteikt datu izsniegšanas formātu un veidu līguma 1.6. punktā minētajiem subjektiem, kas no tehnoloģiskā viedokļa varētu tikt interpretēti kā datu pārveidošana, bet tikai no piegādes formas viedokļa), bet gan uz datu apjomu, tas ir, ka Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros ierakstītās ziņas ir nododamas bez to papildu saturiskās apstrādes (piemēram, datiem netiek pievienotas saites uz kādiem citiem datiem vai citi dati, ko SIA „Lursoft” piedāvā kā pakalpojumu). Tas nozīmē, ka līguma kontekstā svarīga ir datu nepārveidojamība no saturiskā viedokļa, mazāk no tehnoloģiskā.

4.2. SIA „Lursoft” savā 14.12.2007. vēstulē Nr.25095 norādīja, ka „(...) jēdziens „nepārveidoti dati” ir attiecināms uz datiem, kuri ir juridiski nemainīti un nepapildināti un kuri saskaņā ar Līgumu [Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līgums] ir nododami konkrētai valsts un pašvaldības iestādei, t.sk., VSIA „Latvijas Vēstnesis”. (...) Par nepārveidotiem datiem var uzskatīt arī Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā iesniegtos uzņēmuma reģistrācijas dokumentus, ko iesniedz uzņēmēji un kas kā papīra formāta datu bāze ir sakārtota plauktos arhīvā pēc noteiktās sistēmas. Lursoft uzskata, ka šo dokumentu skenēto

elektronisko kopiju arī var uzskatīt par nepārveidotiem datiem, kurus izsniedz Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs, iekasējot par to valsts nodevu”.

SIA „Lursoft” 29.02.2008. vēstulē Nr.26510 sniedza savu viedokli attiecībā uz jēdziena „neapstrādātie dati” interpretāciju, norādot, ka „SIA „Lursoft” datu bāzēs un sistēmās pēc būtības nav pieejami neapstrādāti jeb nepārveidoti dati. Visi dati, datu salikumi, kuri ir radīti ar sistēmas palīdzību vai iegūti no citām sistēmām, ir uzskatāmi par apstrādātiem datiem”. Turklāt SIA „Lursoft” norādīja, ka būtiskās atšķirības, kas nodala apstrādātus datus no neapstrādātiem datiem ir:

- 1) datu apstrāde notiek ar tehnoloģisku līdzekļu palīdzību;
- 2) apstrādāti dati lietotājam sniedz saturīgu informāciju vai zināšanas.

Tāpat SIA „Lursoft” norādīja, ka informācija vai zināšanas, kas ir iegūstamas no dokumentiem, kas tiek skenēti un glabāti datu bāzē attēlu veidā, ir iegūtas datu apstrādes procesa rezultātā un šādus datus nevar uzskatīt par neapstrādātiem datiem.

4.3. SIA „Firmas.lv” savā 12.12.2007. vēstulē norādīja, ka par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidotiem datiem ir uzskatāmi visi norādītie dati, kurus SIA „Firmas.lv” vēlas iegādāties no SIA „Lursoft” (skat. šī lēmuma 1.punktu).

4.4. Konkurences padome norāda, ka VSIA „Latvijas Vēstnesis” publicējamā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra informācija ir uzskatāma par saturiski nepārveidotiem datiem. Vienlaicīgi Konkurences padome vērš uzmanību, ka VSIA „Latvijas Vēstnesis” publicētie nepārveidoti dati ir tikai neliela daļa no Latvijas Republikas Uzņēmumā reģistrā uzkrātajiem nepārveidotajiem datiem. Pārējie dati ir pieejami vairumā tikai ar SIA „Lursoft” starpniecību. Līdz ar to jēdziena „Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidoti dati” interpretācija neaprobežojas tikai ar VSIA „Latvijas Vēstnesis” publicējamo informāciju.

Tāpat Konkurences padome norāda, ka VSIA „Latvijas Vēstnesis” publicējamās informācijas izmantošana komerciālos nolūkos nevar tikt aizvietota ar SIA „Lursoft” sniegtajiem pakalpojumiem Uzņēmumu reģistra datu elektroniskā veidā sniegšanas jomā, jo šajā tirgū potenciālajam patērētājam ir svarīgi zināt aktuālo informāciju. Taču VSIA „Latvijas Vēstnesis” publicējamā informācija kļūst pieejama sabiedrībai nevis uzreiz pēc ieraksta izdarīšanas kādā no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistriem, bet nedēļas laikā no attiecīgā ieraksta izdarīšanas brīža.

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra informācija tiek glabāta:

- 1) elektroniskajos reģistros, t.i. ieraksti reģistros;
- 2) reģistru lietās, kur tiek glabāta visa Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā iesniegtā informācija, kas saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir nepieciešama attiecīga ieraksta izdarīšanai. Šāda informācija tiek glabāta papīra formātā.

No 2007.gada 1.janvāra Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā tiek ieskenētas visas jaunās komercereģistra lietas, biedrību un nodibinājumu reģistra lietas, kā arī visi dokumenti pēc trešo personu pieprasījuma un visi grozījumi, kas attiecas uz jau ieskenētiem dokumentiem; tiek skenēti uzņēmumu/komersantu gada pārskati. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs nenodarbojas ar iepriekš minētās informācijas izplatīšanu vairumā (skat. šī lēmuma 3.punktu), tāpat arī SIA „Lursoft” nenodarbojas ar ieskenēto dokumentu izplatīšanu komerciālos nolūkos.

Saskaņā ar Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līguma noteikumiem, SIA „Lursoft” ir tiesības saņemt visu Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā uzkrāto publisko informāciju un izmantot to komerciāliem nolūkiem. Minētais nosacījums nodrošina SIA „Lursoft” tiesības izmantot savām vajadzībām arī lietās glabāto papīra formātā esošo informāciju. Lietas izpētes gaitā tika konstatēts, ka par konkrētas informācijas izmantošanas nepieciešamību (piemēram, pieprasījumu tirgū) lemj SIA „Lursoft” un atbilstoši savām vajadzībām noteiktā veidā atlasa un strukturizē šo informāciju. Ņemot vērā minēto, secināms, ka šādā veidā tehniski apstrādāta

un saturiski pārveidota Uzņēmumu reģistrā uzkrātā informācija ir uzskatāma par saturiski pārveidotiem datiem.

Konkurences padome uzskata, ka ir jānošķir jēdziens „pārveidotie dati”, kas norāda uz datu saturisku pārveidošanu, no jēdziena „apstrādātie dati”, kas norāda uz datu tehnisku apstrādi, izmantojot datu bāzes un tās apkalpojošās sistēmas, t.sk. SIA „Lursoft” izstrādāto Sistēmu un datu bāzes.

Par saturiski pārveidotu informāciju var tikt uzskatīta informācija par komersantiem un to apgrozījumu, kad tā sakārtota noteiktā secībā, sākot ar lielāko komersantu un beidzot ar mazāko. T.i., pārveidotie dati ir analītiski izvērtēti un pārveidoti informācijas kopumā ar noteiktu saturu. Līdz ar to par „nepārveidotiem datiem” ir uzskatāma Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistros normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā uzkrātā informācija, kas nav saturiski pārveidota.

Tātad secināms, ka par nepārveidotiem datiem tiek uzskatīta gan tā informācija, kas glabājas reģistros (ieraksti reģistros), gan tā informācija, kas tiek glabāta reģistru lietās. Taču, ņemot vērā to, ka tiek skenēta tikai daļa no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistru lietās glabātās informācijas, kā arī to, ka SIA „Lursoft” nenodarbojas ar šādu skenēto dokumentu izplatīšanu komerciālos nolūkos, par elektroniskā veidā esošiem saturiski nepārveidotiem datiem lietas Nr.1075/07/10/5 „Par Konkurences likuma 13.panta 1.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Lursoft” darbībās” ietvaros var tikt uzskatīta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistros glabātā informācija.

5. SIA „Lursoft” pienākums nodot Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra datus

5.1. Datu nodošanas pienākums valsts un pašvaldības institūcijām

Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līguma 1.6.punkts nosaka sekojošo: „Izpildītājs [SIA „Lursoft”] nodrošina Sistēmas [Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistros³ glabātu] nepārveidotu datu izsniegšanu pašvaldībām, valsts un pašvaldības iestādēm, bezpeļņas organizācijai valsts sabiedrībai ar ierobežoto atbildību „Latvijas Vēstnesis” saskaņā ar spēkā esošajiem likumdošanas aktiem”.

Ņemot vērā augstāk minēto, SIA „Lursoft” ir pienākums sniegt tikai Uzņēmumu reģistrā uzkrātās publiskās informācijas nepārveidoto datu atlasu un klasifikāciju atbilstoši Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līguma 1.6. punktā minēto subjektu vajadzībām, jo ne visiem līgumā 1.6. punktā minētajiem subjektiem ir nepieciešami visi Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistros glabātie nepārveidojamie dati. Savukārt Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā uzkrātās publiskās informācijas nepārveidojamo datu analīzes produktus, kas ir SIA „Lursoft” papildu produkti, SIA „Lursoft” ir tiesības, nevis pienākums, piedāvāt līguma 1.6. punktā minētajiem subjektiem. Līguma 1.6. punkts neattiecas uz SIA „Lursoft” papildu produktu sniegšanas regulējumu.

Saskaņā ar Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju SIA „Lursoft” sniedz Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā uzkrāto informāciju līguma 1.6.punkta subjektiem gan pastāvīgi (par ko ir noslēgti attiecīgie trīspusēji līgumi starp SIA „Lursoft”, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru un attiecīgo valsts vai pašvaldības institūciju), gan gadījumos, kad tiek saņemts individuāls pieprasījums sniegt konkrēto informāciju. Tiem Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līguma 1.6.punkta subjektiem, ar kuriem tika noslēgts

³ Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 1.panta 1.punktu, viena no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra funkcijām ir „veikt komersantu un to filiāļu, ārvalstu komersantu un organizāciju pārstāvniecību un pārstāvju, kooperatīvo sabiedrību, Eiropas ekonomisko interešu grupu, Eiropas komercsabiedrību, Eiropas kooperatīvo sabiedrību, politisko partiju un to apvienību, administratoru, maksātnespējas subjektu, tiesiskās aizsardzības un maksātnespējas procesa norises, biedrību un nodibinājumu, arodbiedrību, masu informācijas līdzekļu, koncesijas līgumu, izšķirošās ietekmes, komercķīlu, laulāto mantisko attiecību un šķīrējtiesu reģistrāciju un nodrošināt attiecīgo reģistru vešanu”.

līgums un Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra informācija tiek sniegta pastāvīgi, ir izveidots speciāls programnodrošinājums, kas nodrošina informācijas plūsmu elektroniskā veidā. Minēto līgumu priekšmets ir informācijas apmaiņa starp Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru un attiecīgu valsts vai pašvaldības iestādi abos virzienos, atlasot un klasificējot informāciju atbilstoši līgumslēdzēju pušu vajadzībām.

Savukārt tā informācija, kas tiek sagatavota un sniegta atsevišķu un nepastāvīgu pieprasījumu ietvaros, var arī neglabāties elektroniskā veidā, jo tā tiek sagatavota konkrētam gadījumam un tiek sniegta konkrētam Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līguma 1.6.punkta subjektam.

5.2. Datu nodošanas pienākums citiem tirgus dalībniekiem

Noslēdzot Tieslietu ministrijas un SIA „Lursoft” līgumu un iegūstot ekskluzīvas tiesības izplatīt Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā uzkrātos tehnoloģiski apstrādātus datus komerciālos nolūkos, SIA „Lursoft” kā dominējošais tirgus dalībnieks ir uzņēmies īpašu atbildību. Kā noteikusi Eiropas Kopienų tiesa spriedumā *Michelin lieta*⁴ uzņēmumam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, neatkarīgi no tā, kā šis dominējošais stāvoklis ir izveidojies, ir īpaša atbildība par to, lai ar savu darbību šis uzņēmums nekropļotu konkurenci tirgū.

Nemot vērā augstāk minēto, jebkurš tirgus dalībnieks, kas vēlas pirkt saturiski nepārveidotus datus vairumā, ir tiesīgs pieprasīt SIA „Lursoft” to sniegšanu. SIA „Lursoft” primāri ir pienākums nodrošināt šos datus tādā tehnoloģiskā formā, kādā šie dati jau ir pieejami. T.i., ja šie dati jau ir tehnoloģiski apstrādāti un pieejami elektroniskā formā, tad šādā formā tirgus dalībnieks ir tiesīgs prasīt to sniegšanu par maksu.

No konkurences aizsardzības un attīstības viedokļa nav pieļaujams, ka Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidotie dati tiek nepamatoti saistīti ar SIA „Lursoft” un/vai tā saistītā uzņēmuma SIA „Lursoft IT” intelektuālo īpašumu. Respektīvi – nepārveidoto datu nodošana ir iespējama tikai kopā ar noteiktu intelektuālo īpašumu. Gadījumi, kad iespēja saņemt tikai nepārveidotus datus tiek liegta, var tikt vērtēti kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

SIA „Lursoft” kā dominējošam tirgus dalībniekam attiecīgi ir pienākums saprātīgā laikā un atbilstoši apstrādātā veidā sniegt saturiski nepārveidotus datus tādā apjomā, kādā tos vēlas iegūt cits tirgus dalībnieks.

6. Konkurences likuma 13.panta 1.punkta pārkāpums SIA „Lursoft” darbībā

Konkurences likuma 13.panta 1.punkts nosaka, ka „Jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā. Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā atteikšanās slēgt darījumu ar citu tirgus dalībnieku vai grozīt darījuma noteikumus bez objektīvi attaisnojoša iemesla”.

Tātad, lai pierādītu Konkurences likuma 13.panta 1.punkta pārkāpumu, ir jākonstatē visi zemāk minētie apstākļi:

- 1) Uzņēmums atrodas dominējošā stāvoklī;
- 2) Uzņēmums atteicās slēgt darījumu ar citu tirgus dalībnieku;
- 3) Atteikšanās slēgt darījumu notikusi bez objektīvi attaisnojoša iemesla⁵.

⁴ [http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61981J0322] - N.V. Nederlandsche banden – industrie – Michelin v Commission of the European Communities, Lieta Nr. 322/81, 57.punkts.

⁵ Par objektīvi pamatotu ir atzīstams iemesls, kas ir attiecināms uz darījumu, kuru ir atteikts noslēgt, pārbaudāms, ticams un objektīvi attaisno (pamato) dominējošā tirgus dalībnieka lēmumu neslēgt darījumu. (Konkurences padomes 11.10.2006. lēmums lietā Nr.120/05/07/1 Par SIA „Tosmares kuģu remonts” iesniegumu, 6.punkts).

Ņemot vērā augstāk aprakstītos lietas Nr.1075/07/10/5 „Par Konkurences likuma 13.panta 1.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Lursoft” darbībās” apstākļus, Konkurences padome secina, ka līdz šī lēmuma pieņemšanai tirgus dalībniekiem pastāvēja šaubas par jēdziena „nepārveidotie dati” interpretāciju. Tāpat lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka SIA „Lursoft” ir atteicis slēgt darījumu ar SIA „Firmas.lv”. Lietas izpētes gaitā SIA „Lursoft” sagatavoja SIA „Firmas.lv” atbildes vēstuli par iespējamiem sadarbības modeļiem, piedāvājot sadarboties VSIA „Latvijas Vēstnesis” publicējamo Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidoto datu nodošanas jomā.

Līdz ar to Konkurences padome secina, ka SIA „Lursoft” nav pārkāpusi Konkurences likuma 13.panta 1.punktu, jo nav pamata konstatēt SIA „Lursoft” atteikšanos slēgt darījumu ar SIA „Firmas.lv” Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra nepārveidoto datu elektroniskā veidā nodošanas jomā. Tādējādi SIA „Lursoft” darbībās nav konstatējamas Konkurences likuma 13.panta 1.punkta pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 13.panta 1.punktu, Konkurences padome

n o l ē m a:

izbeigt lietas Nr. 1075/07/10/5 „Par Konkurences likuma 13.panta 1.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Lursoft” darbībās” izpēti faktu trūkuma dēļ.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja v.i.

S.Ābrama